

VA-verksamhet särredovisning 2017

Förvaltningsberättelse

Bakgrund

I lagen om allmänna vattentjänster (2006:412) skärptes kraven på den ekonomiska redovisningen för VA-verksamheten. Lagen trädde ikraft första januari 2007 vilket innebar att redovisningen från och med 2007 ska utformas enligt de nya kraven. 50§ reglerar vad särredovisningen ska innehålla.

De skärpta kraven kom till för att tillgodose behovet av information som krävs för att kontrollera om de avgifter som tas ut är korrekta. De avgifter som tas ut av VA-kollektivet ska följa kommunallagens självkostnadsbegrepp. Det är tillåtet att skjuta till pengar till VA-verksamheten men det är inte tillåtet att VA-verksamheten bidrar till att finansiera annan verksamhet.

Kravet på redovisningen är att det ska finnas en balans- och resultaträkning för VA-verksamheten, inget krav på fullständig årsredovisning enligt årsredovisningslagen. Det är dock ett krav att huvudmannen ska kunna upplysa om hur fördelningen av kostnader som varit gemensamma med andra verksamheter har gjorts.

Utformning av redovisningen

Kommunens redovisning följer den praxis som finns. I vissa fall görs schablonberäkningar för att fördela övergripande kostnader.

Resultat 2017

VA-verksamheten gjorde under året 2017 ett minusresultat på 784 tkr, resultatet regleras mot en resultatutjämningsfond. Vid utgången av 2017 uppgick saldot i resultatutjämningsfonden till 9 975 tkr, vilket innebär en skuld till VA-kollektivet.

Underhåll på VA-rörnät visar ett överskott mot budget på 1 423 tkr.

VA-avgifter från hushåll och industri har under året blivit högre än budget med 748 tkr.

Kostnaderna för periodiskt underhåll på dricksvattenförsörjning, reningsverk och pumpstationer är högre än planerat i budget med 2 965 tkr varav största delen på reningsverken som uppgått till 1 902 tkr över budget.

Arbete med investeringarna har till största delen varit sanering av VA-ledningar och exploateringar. Ny ledning i Sköllersta i samband med exploatering samt Industrigatan och Oscarsgatan i Hallsberg, totalt cirka 730 m.

Även projektet Rala III har påbörjats där kommunen har avtal med Train Alliance om medfinansiering på totalt 4 mkr för anslutning av VA.

Verksamhet

Egenkontrollprogram och andra styrdokument uppdateras ständigt inom VA-verksamheten och kontinuerlig optimering av de olika processerna sker ständigt i verksamheten. Planering sker efter upprättade flerårsplaner för investeringar och periodiskt underhåll för VA-Avdelningen. Vidare arbetas det med VA-saneringsplanen för ledningsnätet.

Restaurang Brändåsen i Kumla kommun har anslutits till kommunalt VA. Även en fastighet utanför

Hallsbergs kommun
212000-1926

VA-verksamhetsområde i Vretstorp har fått dricksvatten. Likaså har nu även Train Alliance på fått va-service. Arbetet med att inventera ledningsnätet pågår och beräknas klart under 2018. En ny arbetsmetod har testats med rök/vatten. Denna metod har visat sig vara mycket effektiv och kommer tillämpas på det som återstår att inventera.

VA-sanering på Industrigatan i Hallsberg har utförts med ett bra resultat.

Vid årsskiftet trädde nya regler i kraft vilket inneburit att samtliga avloppsreningsverk fått nya krav gällande provtagning och drifrapportering till tillsynsmyndighet. Detta är mycket personalkrävande.

Hallsbergs avloppsreningsverk har nytt tillstånd för att bedriva verksamheten från årsskiftet 2017. Arbetsmiljöförbättringar vid Hallsbergs avloppsverk har genomförts med bland annat installation av en ny kran för lyft av inloppspumpar samt rivning av den gamla och utrangerade järnsulfatsilon som var sönderrostad. En stor satsning har gjorts för att få ner energiförbrukningen genom att rötkamrarna har omisolerats samt fått ny plåt. Hallsbergs och Sköllersta avloppsreningsverk har under året haft periodisk besiktning samt tillsynsbesök från tillsynsmyndigheten Länsstyrelsen Örebro.

Vid Sköllersta avloppsreningsverk har under året uppdatering skett med bland annat nya inloppspumpar, ny manluckor med fallskydd samt genom att helt nya inloppsrens-galler och trekammarbrunnsgaller installerats.

Pålsboda- och Hjortkvarns avloppsreningsverk har fått nya kemikaliedoserings-skåp med tillhörande doseringspumpar. En säkrare drift och en bättre arbetsmiljö uppnås. Pålsboda avloppsreningsverk har stora problem med bävvar som dämmer vattenflödena runt anläggningen. Skydds-jakt samt rivning av bäverdamm har genomförts flera gånger under året utan positivt resultat.

Hjortkvarns vattenverk har stora problem med förhöjda halter av järn och mangan i dricksvattnet vilket nu troligtvis är löst med hjälp av mangandioxid som tillsätts i sandfiltren. Tillsynsmyndigheten har gjort tillsynsbesök vid anläggningen som kommer följas upp under 2018. Mycket dricksvatten har distribuerats under året till Björnhammar där många läckor i bland annat gamla fastigheter skett.

Trots det rekordtorra året har grundvattentillgången varit god både vid Hjortkvarns och Vretstorps vattenverk och inga störningar eller indikationer på vattenbrist har noterats där.

Under året har vattenmätare bytts och Swedac har ställt frågan på hur information om mätarna arkiveras. Slutsatsen blev att Hallsbergs kommun sköter det på ett bra sätt förutom att mätarnas typgodkännande numera inte finns med överallt i statistiken. Detta kommer uppdateras under kommande år allt eftersom mätarna byts för revision.

Två större störningar har skett i dricksvattendistributionen under hösten. I båda fallen har dricksvattenledning grävts av extern entreprenör. Första incidenten var i Sköllersta i samband med exploatering av en ny gata som resulterade i luft och brunt vatten i större delen av samhället.

Den andra incidenten ägde rum strax före Svennevad där nya riksvägen korsar överföringsledningarna för dricks- och spillvattenledningarna. Stor påverkan för invånarna i Svennevad då fekala föroreningar tog sig in i dricksvattenledningen.

Under sommaren har en provisorisk ombyggnation av lakvattenhanteringen vid Vissberga genomförts med positivt resultat. En mer permanent lösning behöver konstrueras för att uppnå fullgod funktion vid anläggningen.

Framtiden

Taxan 2018 har av KF § 131 2017 beslutats vara oförändrad jämfört med 2017.

-VA-driftavdelningen har en långsiktig underhålls- och investeringsplan som följs där årligen ca 2,5 miljoner kr budgeteras till underhållsåtgärder.

-Flytt av Ralaledningen (huvudvattenledningen från Kumla). Anordnande av ledningsrätt via Lantmäteriet. Byggnation av ny ledning och avställning av nuvarande eternitledning.

-Ett omfattande arbete pågår med undersökning av möjligheten att ansluta flera fritidsområden runt Tisaren till kommunalt VA. Genomförs detta kommer VA-kollektivet få stora investeringar som genererar ökade drift- och kapitalkostnader.

-Projektet runt Vättern pågår, en förstudie i länet kring en framtida vatten försörjning från Vättern, där kommunen deltar. Projektet kostar årligen pengar som belastar vår VA-drift. Genomförs Vätternvatten kommer mycket stora investeringar krävas som genererar ökade kapitalkostnader.

-VA-driftavdelningen har ca 40 anläggningar och många av dessa anläggningars byggnader kommer inom snar framtid behöva omfattande åtgärder som till exempel byte av elsystem och underhåll av klimatskal.

-Under 2016 har en förstudie gällande Revaq genomförts som visar att det rötslam som uppkommer i reningsprocessen är möjligt att återföra till kretsloppet via åkermark. Frågan har lyfts i politiska nämnden. Under 2018 kommer verksamhetsutövaren arbeta vidare med hur framtida avsättningar för rötslam ska hanteras. Oavsett vilket alternativ som väljs kommer kostnaderna öka för VA-kollektivet då dagens hantering är mycket billig men ej hållbar i ett längre perspektiv.

- Planering för genomförande av VA-saneringsplan med hänsyn till budget och verksamhetsförutsättningar och för att påvisa hur VA-nätet ska utvecklas inom kommunen.

-VA-systemet Vabas kompletteras med grunddata kring kommuens VA-nät.

-En plan för spolning av kommunens avloppsledningar tas fram och implementeras i verksamheten.

-Under september 2015 översvämmades delar av Hallsbergs tätort samt mindre översvämningar på andra platser i och runt kommunen. Olika utredningar kommer påvisa vilka åtgärder som är nödvändiga att genomföra både på kort- och lång sikt för att säkerställa framtida kraftiga regnoväder med mera avseende Hallsbergs tätort och berörda orter. Detta kommer innebära stora investeringar för VA-kollektivet och innebära högra kapitalkostnader.

Hallsbergs kommun
212000-1926